

o.l.v. Arjan Tien

Requiem

op. 89/B. 165

Dvořák

Nieuw Nijmeegs Kamerorkest
Philips' Philharmonisch Koor

m.m.v. Elisa Maayeshi
Vizma Zvaigzne
Jack Roberts
Fabian Homburg

Dinsdag 22 oktober 2024, 20:15 uur
Concertgebouw De Vereeniging, Nijmegen

Dinsdag 29 oktober 2024, 20:15 uur
Muziekgebouw Eindhoven, Eindhoven

ORKEST:

VIOL 1

Lisa van Dongen (cm)
Iris Dijkstra
Irene Huiberts
Margot Reijnders
Roos Vermeulen
Mirjam Vierhuizen
Jasmijn van Wijnen
Elien Willems

VIOL 2

Lotte de Boer (av)
Olga de Bont
Jiska Brandsma
Janske Eijsbouts
Franziska Goltz
Kris Leeuwenberg
Brechtje Schreinemakers
Reindert van Zwaal

ALTVIOOL

Irma Scholtanus (av)
Rogier Brand
Hein Glaubitz
Jorn Janssen
Inge Leermakers
Maaike Siemerink

CELLO

Joris Peters (av)
Joep Boonekamp - van Lit
H.S. Nieman
Margriet Oomen
Dirk Tonnaer
Fransien Woltjer

CONTRABAS

Nanja Bijlsma (av)
Nicolai Fenev
René Ravelli

DWARSFLUIT

Joyce Meuwissen
Bram Norbart
Robin van de Pavverd

HOBO

Thijs van Oosterhout
Loes de Jong
Rutger Stoel

KLARINET

Ties Kemper
Floris van Alebeek
René Koller

FAGOT

Inge Konings - van der Holst
Marc van Acht
Vera Woerdeman

HOORN

Laurens Kirkels
Tom Grimbergen
Tom Smolders
Victor Hissink Muller

TROMPET

Bart Noorman
Joost Hooyman

TROMBONE

Hubert Flisijn
Jan Zwijgers
Klaas Thomas Jellema

TUBA

Toon van Elswijk

PAUKEN

Rikko Noordman

HARP

Roula Dambrink

KOOR:

SOPRANEN

Melina Apostolidou
Tina Bartulovic
Trudy Bok
Janneke Brouwer
Ellen Gruijters
Marleen Hermus
Maretha Louw
Karina Mankevic
Marie-José Putmans
Inge Simkens
Sabine Stieglitz
Chloë Sweerts
José van de Ven
Claudia Winkler
Marga van der Wijst

ALTEN

Bep Baars
Ton van Bilsen
Ingrid Boschman
Marina Dijkstra
Ellen d'Gier
Katrien van Gool
Doreen Hendriks
Marion Mengelers
Dilan Mert
Willemieke Ottevanger
Saskia Pas
Willy de Rooij
Marja Schuppert
Willy Sluiter
Els Smits
Els Spreij
Dasha Strizhova
Ida Verhaar
Cecile Visscher
Hanneke Willems

TENOREN

Hanze Bakker
Benno van den Brink
Erik van Diepen
Cor Jacobs
Rick Leijssen
Baris Nurver
Dick Schenkelaars
Aad Streng
David Vargas

BASSEN

René van Beek
Hans Gielissen
Marcel Groenen
Jan Huang
Onno van de Kaa
Wieb Kingma
Albert Lak
Cor Lieberwirth
Jan van Schoot
Peter Tiemeijer
Michel Wenting

BESTE MUZIEKLIEFHEBBER,

Van harte welkom bij deze uitvoering van het Requiem van Antonín Dvořák. Dit werk komt uit de late creatieve periode van de componist, op het hoogtepunt van zijn roem. Hij schreef het ná zijn succes met de zevende en achtste symfonie, maar nog vóór zijn oversteeek naar Amerika waaruit zijn wereldberoemde negende symfonie voortkwam. Hoewel het Requiem eveneens een groot succes was vanaf de première, wordt het maar weinig uitgevoerd en is het daardoor minder bekend. Het werk verdient het echter vaker uitgevoerd en ervaren te worden.

Vanavond brengen het Philips' Philharmonisch Koor en het Nieuw Nijmeegs Kamerorkest (NNK) u in vervoering met de kenmerkende zachte meeslepende melodieën en nobele klanken, die worden afgewisseld met momenten van enorme expressiviteit. In de programmatoelichting, geschreven door een van de musici, kunt u lezen wat dit werk zo bijzonder maakt.

Na de negende symfonie van Beethoven in 2022 en Midsummernight's Dream van Mendelssohn dit voorjaar is dit de derde samenwerking tussen Philipskoor en NNK. In dit Requiem van Dvořák worden de solo zangpartijen vertolkt door Elisa Maayeshi (sopraan), Vizma Zvaigzne (alt), Jack Roberts (tenor) en Fabian Homburg (bas-bariton). Het geheel staat onder de artistieke leiding van dirigent Arjan Tien.

Namens het gehele muzikale gezelschap wensen wij u een onvergetelijke avond toe.

Jan van Schoot en Laurens Kirkels
Voorzitters Philips' Philharmonisch Koor en Nieuw Nijmeegs Kamerorkest

BESTUUR PHILIPSKOOR:

Voorzitter – Jan van Schoot
Secretaris – Doreen Hendriks
Penningmeester – Rick Leijssen
Bestuurslid – Els Spreij
Bestuurslid – Ida Verhaar
Bestuurslid – Tina Bartulovic

BESTUUR NIEUW NIJMEEGS KAMERORKEST:

Voorzitter: Laurens Kirkels
Secretaris/logistiek: Dirk Tonnaer
Penningmeester: Doris Müller
Orkestchef: Loes de Jong
PR-chef: Hein Glaubitz
Algemeen bestuurslid: H.S. Nieman

FOTO'S: @VEERLEBAS

Rond en tijdens het concert worden door ons foto's gemaakt die wij zorgvuldig selecteren om te gebruiken voor publiciteitsdoeleinden op onder andere social media. Meld u zich a.u.b. als u er bezwaar tegen heeft herkenbaar op een foto te staan.

FOTO: @VEERLEBAS

HET NIEUW NIJMEEGS KAMERORKEST

Het Nieuw Nijmeegs Kamerorkest is een kamerorkest dat in januari 2016 is opgericht door een aantal (oud)-leden van het Nijmeegs Studentenorkest. Het orkest richt zich voornamelijk op jonge, ambitieuze amateurmusici die op hoog niveau muziek willen maken en na hun studententijd vaak geen passend orkest hebben weten te vinden. Omdat het orkest ieder project opnieuw wordt samengesteld, hebben alle muzikanten de kans om regelmatig met het orkest mee te spelen.

Om het orkest zo goed mogelijk bij deze doelgroep te laten aansluiten, worden repetities gepland in weekenden. Afsluitend aan deze repetitieperiode worden er per project twee concerten gegeven. Hierbij heeft het orkest als doelstelling om naast een concert in Nijmegen een tweede concert in een andere stad te geven, omdat veel van de voormalig Nijmeegse studenten inmiddels verspreid over het land wonen.

In relatief korte tijd zal ieder project een nieuw repertoire worden ingestudeerd. Om te voldoen aan de ambities van de muzikanten om op hoog niveau muziek te maken, zal ieder project onder artistieke leiding staan van een gedreven, professionele dirigent. Zo stonden wij al onder leiding van: Sander Teepen, Quentin Clare, Arjan Tien, Frans-Aert Burghgraef en Michael Rein.

FOTO: HELETTE PHOTOGRAPHY

ARJAN TIEN - DIRIGENT

Arjan Tien studeerde viool en altviool aan het Utrechts Conservatorium waar hij in 1994 summa cum laude afstudeerde. Als altviolist maakte hij zijn solodebuut met de Salzburg Chamber Soloists tijdens een tournee door Zuid-Amerika. Hij was solo- altist van het Nationaal Jeugd Orkest en werd in 1992 aangesteld als altviolist in het Radio Filharmonisch Orkest. Hij studeerde orkestdirectie bij George Hurst, Roberto Benzi en Jean Fournet.

Hij werkte van 1999 tot 2001 als assistent-dirigent bij het Radio Filharmonisch Orkest en werd in 2006 benoemd als artistiek leider en chef-dirigent van het Magogo Kamerorkest, alwaar hij tot zijn afscheid in 2012 vele avontuurlijke en vernieuwende programma's programmeerde. In 2017 werd hij benoemd tot chef-dirigent en artistiek leider van de Marinierskapel der Koninklijke Marine, deze functie bekleedde hij tot augustus jl.

Van Arjan Tien werden cd's en dvd's uitgebracht in een breed repertoire, waaronder zelden opgenomen componisten als Karayev, Amirov en Spohr. De recente CD- releases voor het label Channel Classics Records met de Marinierskapel oogstten internationaal veel lof. Hij dirigeerde vele TV- en radio-opnamen in Europa, Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

Hij wordt regelmatig uitgenodigd door orkesten als de Philharmonie Südwestfalen, het Royal Bangkok Symphony Orchestra, het Residentie Orkest, the Johannesburg Philharmonic, the Belgrade Philharmonic en the Antalya Symphony Orchestra, en maakte afgelopen seizoen zijn debuut bij het APAC orkest in Shanghai.

Arjan Tien is hoofdvakdocent orkest-, resp. hafabra-directie aan de conservatoria van Maastricht en Amsterdam, en 'artistic supervisor and chairman of the jury' van de South African Conductors' Competition.

FOTO: JAN VAN SCHOOT

HET PHILIPS' PHILHARMONISCH KOOR

Het Philips' Philharmonisch Koor is in 1937 opgericht door Philips-medewerkers. Inmiddels komen de leden, onder wie veel expats, uit de grotere Brainport-regio. Samen goed voor acht nationaliteiten delen zij de passie voor het zingen van klassieke muziek.

Het Philipskoor verzorgt jaarlijks 3 tot 5 concerten of concertseries, zowel op eigen initiatief als op uitnodiging van orkesten. Het koor richt zich op de grotere koorwerken met orkest. Zo voert het al sinds 1948 jaarlijks Bach's *Matthäus-Passion* uit, een traditie van meer dan 75 jaar! Het Philipskoor treedt regelmatig op in de grote concertzalen van het land, waaronder Muziekgebouw Eindhoven, het Concertgebouw in Amsterdam, TivoliVredenburg in Utrecht en De Vereeniging in Nijmegen. Ook het buitenland wordt niet geschuwd, bijvoorbeeld tijdens koorreizen.

Het koor staat sinds 2021 onder leiding van dirigent Iassen Raykov met Mark van Platen als repetitor. Eerdere dirigenten waren Béni Csillag (2012-2021) en Gijs Leenaars (2006-2012).

Het koormotto is: hard werken, muziek op hoog niveau brengen en daar samen veel plezier aan beleven.

IASSEN RAYKOV - DIRIGENT PHILIPS' PHILHARMONISCH KOOR

Iassen Raykov is geboren in Varna (Bulgarije) aan de Zwarte Zee. In zijn geboorteland studeerde hij piano aan het Staatsconservatorium in Sofia. In 1996 kwam hij naar Nederland waar hij zijn muziekopleiding vervolgde aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam (koordirectie) en ArteEZ-conservatorium in Enschede (orkestdirectie).

In 1997, tijdens zijn studietijd, richtte hij Vocaal Ensemble La Colombe op om zich zo verder te ontwikkelen als musicus en dirigent.

In de jaren die volgden heeft Raykov een breed spectrum aan koren gedirigeerd. Tegenwoordig ligt zijn focus voornamelijk bij de grote werken voor koor en orkest, die hij met de ensembles onder zijn leiding uitvoert. Raykov is op dit moment dirigent van het Philipskoor in Eindhoven en van oratoriumkoren in Zwolle, Enschede en Bad Bentheim (D). Tevens is hij artistiek leider van Vocaal Ensemble La Colombe, waar hij met name a capella en oude muziek uitvoert.

Onder leiding van Iassen Raykov behaalde Kamerkoor Canteklaer in 2015 de eerste prijs op het Kerkmuziekconcorso in Frenswegen (D). Raykov is verbonden aan de Academia Musica in Enschede als docent koordirectie.

Zijn dirigeerstijl is in de pers omschreven als 'soms ingetogen en dan weer flamboyant', waarmee hij zijn zangers 'op een letterlijk betoverende wijze onder controle heeft', met discipline, concentratie en perfectie.

ELISA MAAYESHI - SOPRAAN

In mei 2023 studeerde Elisa Maayeshi op het Conservatorium van Amsterdam cum laude af bij Sasja Hunnago met een 9,5 voor haar interpretatie van *La voix humaine* van Francis Poulenc. Momenteel studeert zij verder aan de Dutch National Opera Academy waar ze afgelopen jaar rollen zong in *Transformations* van Conrad Susa en *Il ritorno d'Ulisse in patria* van Claudio Monteverdi. Dit seizoen zal ze te horen zijn in *La fedeltà premiata* van Joseph Haydn en *Der Kaiser von Atlantis* van Viktor Ullmann.

Al vanaf jonge leeftijd heeft Elisa een grote liefde voor de muziek en het theater en klimt ze graag op het podium. Ze volgde zang, dans- en spellessen op de muziekschool in Emmeloord en de conservatoria van Zwolle en Amsterdam. Naast opera houdt Elisa ook enorm van oratorium en lied. Op haar repertoire staan missen van Haydn en Rossini, Mozarts én Dvořáks

Requiem en Ravels *Shéhérazade* dat ze met het CvA Symphony Orchestra uitvoerde. Ook heeft Elisa als solist gezongen met het Nederlands Kamerorkest, OrkestZUID, Nederlands Studenten Orkest en Symfonia Jong Twente. Als Jonge Grote Zanger zong ze een Frans liedprogramma in Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam. Samen met haar collega's van de opera academie trad ze op in de kleine zaal van het Concertgebouw met Brahms' *Liebesliederwalzer*. Ze is geselecteerd om deel te nemen aan de 57e editie van het Internationaal Vocalisten Concours Den Bosch. Elisa is altijd op zoek naar een verbinding met het publiek; de muziek en tekst van het klassieke repertoire zijn daarvoor een onuitputtelijke bron.

Ze ontving een studiebeurs van de Miluška Duffková stichting en wordt ondersteund door het Stringendo Muziekfonds. Ze heeft masterclasses gevolgd bij onder andere Rosemary Joshua (Podium Klassiek), regisseur Floris Visser, Dr. Rebekah Rota, Lenneke Ruiten, Margreet Honig, Roberta Alexander, Alexander Oliver, Miranda van Kralingen en Ira Siff.

FOTO: KATIE LOFF

VIZMA ZVAIGZNE - MEZZOSOPRAAN

De Letse mezzosopraan Vizma Zvaigzne is een veelzijdig musicus die actief is in een breed scala aan muzikale genres en projecten en een bijzondere interesse heeft in interdisciplinaire projecten en samenwerkingen.

Zvaigzne studeerde muziekwetenschap, muziektheorie en zang aan de Hochschule für Musik Hanns Eisler Berlijn en aan het Conservatorium van Amsterdam, waar ze momenteel haar masteropleiding afrondt. Ze trad op in verschillende operaproducties, is vaak te horen als soliste in oratoria, geeft recitals met pianiste Justine Eckhaut en haar kamermuziekensemble Duo AUSMA en werkt al jaren samen met de Berlijnse componiste Katrin Vellrath, met wie ze vaak soundscapes creëert voor kunstwerken en kunstinstallaties. Ze is ook een veelgevraagd vertolker van hedendaagse muziek en werkt graag samen met componisten om hun werken tot leven te brengen.

Hoogtepunten van het seizoen 2023/2024 waren de release van het debuutalbum Ninghe, Ninghe van het Duo AUSMA met muziek van de Falla, Montsalvatge en Schubert op GENUIN Classics. Als alt soliste was Vizma in januari te horen in het programma *J'espère* met L. Boulanger's *Du fond de l'abîme* in het Konzerthaus Berlijn met Cantus Domus, Junger Kammerchor Köln, Konzerthausorchester Berlin onder leiding van Ralf Sochazewsky en in Mozart's *Requiem* met Musica Vocale onder leiding van

Rob Vermeulen in het Orgelpark, Amsterdam. In maart keert ze terug naar het Festival Crea Escena in Vila-real, Spanje, om Rossini's *Petite messe solennelle* uit te voeren en zingt ze alt solo in de *Johannes Passion* van J. S. Bach in München, Duitsland. In april is ze voor het eerst te horen in Schönbergs *Pierrot Lunaire* in Amsterdam (Muziekgebouw aan 't IJ), Nederland. Concerten met Justine Eckhaut en Aldis Liepiņš in Letland volgen in dezelfde maand. In juni maakt ze haar debuut als soliste in Beethovens *9e Symfonie* met het USKO Koor en Orkest onder leiding van Stijn Berkouwer op het Beethoven Festival in Zutphen en in Utrecht. In augustus zal ze het concertprogramma *Seven Shades of Love* uitvoeren met Sean Haid en Pieter Bogaert op het kamermuziekfestival Tuvāk Zvaigznēm in Letland.

Zvaigzne trad afgelopen seizoen ook op als alt in de RIAS Kamerkoor Studio en is momenteel veelvuldig te horen bij het gerenommeerde Cappella Amsterdam. Ze is ook beurshouder van de Richard Wagner Scholarship Foundation en wordt als artiest ondersteund door de Yehudi Menuhin Live Music Now organisatie.

JACK ROBERTS - TENOR

Jack begon zijn opleiding aan de Guildhall School of Music and Drama onder de begeleiding van David Pollard. Tijdens zijn tweede jaar ontving Jack de Joyce Budd Tweede Prijs van de Kathleen Ferrier Bursary voor jonge zangers, waarvoor hij zeer dankbaar is voor de ondersteuning tijdens zijn studie, en studeerde vervolgens af met een 1st Class degree in Classical Voice. Na 5 jaar als freelance zanger, vervolgt hij nu zijn opleiding aan de Dutch National Opera Academy waar hij studeert bij Jeanne-Michèle Charbonnet.

Jack debuteerde recent bij Opera Holland Park, zong Lensky in hun productie van *Eugene Onegin*, waarvoor hij door Opera Magazine werd beschreven als "het prototype van een opkomend talent". Vervolgens zong hij Mr Upfold in Clonter Opera's productie van Albert Herring en keerde terug naar Charles Court Opera's tournee-productie van The Mikado. Hierna toerde Jack door Noord-Ierland als Almaviva in Ulster Touring Opera's *Il barbiere di Siviglia*, keerde terug naar Clonter Opera om Tamino te zingen in *Die Zauberflöte*, maakte zijn debuut bij English National Ballet als de tenorsolist in Stravinsky's *Les Noces*, en begon zijn opleiding aan de DNOA. Deze zomer keerde hij terug naar Opera Holland Park om Leonard Meryll te zingen in Gilbert en Sullivan's *Yeoman of the Guard* en Gothic Opera om Aubrey te zingen in *Der Vampyr* op het Grimeborn Festival.

Andere operarollen zijn onder andere Singer #6 (*Transformations*, Susa) en Eusebio (*L'occasione fa il ladro*, Rossini) voor de DNOA, Rodolphe (*La Nonne Sanglante*, Gounod) voor Gothic Opera, waarvan zijn optreden hem een plaats in de finale van de Off West End Award voor beste Opera Productie opleverde, Tamino (*The Mini Magic Flute*) en Tolloller (*Iolanthe*) voor Charles Court Opera's productie en castopname, Almaviva (*Il barbiere di Siviglia*) voor Barefoot Opera, Marco (*The Gondoliers*) voor de Gilbert en Sullivan National Tour, Lensky (*Eugene Onegin*) en Don Ottavio (*Don Giovanni*) voor Opera Loki, Senegabet (*Kaj Nazar*) voor London Armenian Opera, El Remendado (*Carmen*) en 1e gewapende man/priester (*Die Zauberflöte*) voor Oxford Opera, Fe-ni-han (*Ba-ta-clan*) voor West Green House Opera, Monostatos (*Die Zauberflöte*) voor GSMD & Opera Anywhere, Edmondo (*Manon Lescaut*), Basilio/Curzio (*Le nozze di Figaro*), en Richard Dauntless (*Ruddigore*) voor het International Gilbert & Sullivan Festival.

Naast zijn solowerk heeft Jack in de koren van Royal Opera, Garsington Opera, Grange Park Opera, Longborough Festival Opera en The London Symphony Orchestra gezongen.

FABIAN HOMBURG - BAS-BARITON

De in Ede geboren bas-bariton Fabian Homburg begint zich na zijn afgeronde master studie aan de Dutch National Opera Academy te vestigen in de Nederlandse klassieke zang wereld.

Voor zijn master aan de Dutch National Opera Academy studeerde Fabian aan het Conservatorium van Maastricht en het Conservatorium van Amsterdam. Fabian heeft inmiddels gezongen met orkesten als het Residentie Orkest, het Orkest van de Achttiende Eeuw en het Nederlands Kamer Orkest en zal eind dit jaar zijn debuut maken als Dottore in een productie van Verdi's *La Traviata* en zal begin 2025 zijn debuut maken in een productie van de Nederlandse Reisopera. Naast in de opera is Fabian ook regelmatig te horen in Oratorium werken waaronder afgelopen jaar als Christus in de *Johannes Passion* van Bach met het Residentie Bach

ensemble in Den Haag. Het *Requiem* van Dvořák vat voor Fabian de magie van klassieke muziek samen. Een stuk dat iedereen, van jong tot oud, kan raken en boeien.

REQUIEM (1890) - ANTONÍN DVOŘÁK (1841-1904)

Dvořák schreef zijn Requiem in 1890 voor het Birmingham Triannual Music Festival, waar het in 1891 in première ging en meteen een daverend succes was. Dvořák wilde met het Requiem qua stijl en techniek een nieuwe stap maken. De lichtheid van zijn eerdere werken en de invloed van de Tsjechische (volks)muziek zijn in het Requiem, toepasselijk genoeg, niet terug te vinden. Het Requiem bestaat uit twee ongeveer even lange delen, met een pauze tussen het *Lacrimosa* en *Domine Jesu Christe*, en bevat alle kerkliederen uit de Rooms Katholieke dodenmis. Dvořák weet ieder kerklied een passende muzikale zetting te geven, maar verbindt ze met elkaar door een somber, zuchtend "Requiem-motief". Dvořák opent het Requiem niet alleen met dit motief, maar laat het in ieder deel terugkomen, vaak letterlijk, soms in een iets andere vorm. Met het terugkerende motief lijkt Dvořák het publiek er steeds aan te willen herinneren waar een Requiem voor staat: de allomtegenwoordigheid van de dood.

DVOŘÁK OMSTREEKS 1904

Het *Introitus* begint met het Requiem-motief in de strijkers. Het koor zet zacht in en werkt langzaam toe naar een eerste climax op de tekst "U moeten wij prijzen". De solisten komen nu aan het woord en het tweede hoogtepunt van dit deel volgt op de woorden "en het eeuwige licht verlichte hen". De muziek sterft weg in het *Kyrie eleison* en aan het einde komt het Requiem-motief weer terug in de strijkers. Dat motief wordt in het *Graduale* opgepakt door de solosopraan. Na een echospel tussen sololijst, vrouwenkoor en houtblazers, zet de sopraan op de woorden "tot eeuwige nagedachtenis zal de rechtvaardige zijn" een ontroerende cantilena in. Deze wordt ondersteund door pulserende akkoorden in de blazers en een lyrische tegenmelodie in de celli.

HET REQUIEM-MOTIEF

Bij Kookstudio Let's Cook kun je koken¹, dineren² of feesten³. In een gastvrije en warme huiskamersfeer kunt u met uw vrienden, familie of collega's heerlijk samen zijn.

1. vanaf 10 p. | 2. vanaf 16 p. | 3. tot 150 p.

Wij genieten ervan als we je een bijzondere middag of avond kunnen bezorgen. Dit doen we al sinds 2013 met veel plezier!

Kookstudio Let's Cook
Deken van Baarsstraat 6a
6021 BH Budel
www.kookstudioletscook.nl

Wat volgt is de *Sequentia*: een toonzetting van het Middeleeuwse gedicht *Dies irae*. Dit beschrijft de trompet die zielen oproept voor de troon van God en de angst voor het Laatste Oordeel. Net als veel andere componisten knipt Dvořák de tekst in verschillende delen, van het *Dies irae* tot het *Lacrimosa*. Het *Dies irae* is, zoals gebruikelijk, een intense verbeelding van de tekst vol angst en onzekerheid. Als de muziek wegsterft, zetten de trompetten zonder pauze het *Tuba Mirum* in, weer met het Requiem-motief. In dit deel wordt beschreven hoe de bazuin de zielen voor de troon van God roept en zij beoordeeld worden. De solozangers spelen in dit deel een hoofdrol. De angstaanjagende *Dies irae* muziek keert terug aan het einde, maar Dvořák geeft aan vertrouwen te hebben in het rechtvaardige oordeel van God door op het hoogtepunt van het dreigende bes mineur naar het glorieuze Es majeur over te gaan. Het *Quid sum miser* begint vragend, bijna wanhopig: wie moet ik om voorspraak vragen? De muziek wordt zekerder bij de tekst dat de zaligen onverdiend gered zullen worden. Het deel eindigt smekend: red ook mij, bron van barmhartigheid. Het *Recordare* is een lyrisch verzoek van de vier solisten voor hun vergeving door Jezus. Alleen op de tekst "rechtvaardige rechter van de wraak" krijgt de muziek een dringender karakter. Het *Confutatis* beschrijft hoe de veroemde zielen naar het vagevuur worden verwezen en wisselt af tussen de dreiging van het vagevuur en de redding door God (roep mij dan bij Uw uitverkorenen). Het *Lacrimosa* opent donker, maar langzaam gaan we van de dag van tranen naar de barmhartigheid van God. Dvořák eindigt de eerste helft van zijn Requiem met een Amen waarin zowel het *Dies Irae* thema als het Requiem-motief terugkomen.

Deel 2 begint met het *Offertorium*, bestaande uit het *Domine Jesu Christe* en het *Hostias*. Het contrast met de muziek uit de *sequentia* kon niet groter zijn, het *Domine Jesu* gaat over verlossing waarin de glorie van de koning wordt bezongen. Met vertrouwen wordt er uitgekeken naar het eeuwige licht en op de tekst *Quam olim Abrahae* wordt God bijna eisend aan zijn belofte aan het volk van Abraham herinnerd. In het *Hostias* bezingen de solisten op intieme wijze de offers en gebeden die aangeboden worden. Het mannenkoor komt steeds kort aan het woord met een bezwerend "Laat hen, Heer, overgaan van de dood naar het leven." Na de laatste a capella inzet van het mannenkoor wordt de quasi-fuga op *Quam olim Abrahae* uit het vorige deel herhaald.

Het *Sanctus* neemt de intieme sfeer van het *Hostias* in eerste instantie over, maar de muziek werkt naar een grote climax toe waarin een bijna jubelend koor de heerlijkheid van God bezingt. Het afsluitende *Benedictus* begint meditatief maar eindigt uiteindelijk ook in een uitbundig Hosanna in excelsis. Uitbundigheid maakt plaats voor ingetogenheid in het *Pie Jesu* waarin koor en solisten Jezus verzoeken de overledenen eeuwige rust te gunnen. In het uitgebreide slotdeel, *Agnus Dei*, wordt het *Lam Gods* voor het laatst gevraagd de overledenen de eeuwige rust en het eeuwige licht te geven. Het is opvallend dat Dvořák (die zelf het hiernamaals vol vertrouwen tegemoet zag) zijn Requiem, in tegenstelling tot de meeste andere componisten, vrij duister eindigt. Koor en solisten vinden uiteindelijk berusting in een zacht Bes majeur akkoord, maar het orkest grijpt in een kort coda tocht terug naar de sombere, zuchtende muziek in bes mineur waar het Requiem mee begon. *Memento mori*...

Programmatoelichting: Joris Peters

ILLUSTRATIE EN GRAFISCHE VORMGEVING

FRANKEMARGRETE.NL

DEEL I

Introitus

1. Requiem aeternam – Kyrie eleison

(solisten en koor)

Requiem aeternam, dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et Tibi reddetur votum in Jerusalem.

Exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.

Requiem aeternam, dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Kyrie, eleison,
Christe, eleison.

Heer, geef hun de eeuwige rust,
en het eeuwige licht verlichte hen.
God, U moeten wij prijzen in Sion,
U de beloofde offers brengen in Jeruzalem.
Verhoor mijn gebed,
tot U zullen alle mensen komen.
Heer, geef hun de eeuwige rust
en het eeuwige licht verlichte hen.
Heer, ontferm u over ons,
Christus, ontferm u over ons.

Graduale

2. Requiem aeternam (sopraan en koor)

Requiem aeternam, dona eis Domine,
et lux perpetua luceat eis.

In memoria aeterna erit justus,
ab auditione mala non timebit.

Requiem aeternam, dona eis, Domine.

Heer, geef hun de eeuwige rust,
en het eeuwige licht verlichte hen.
Tot eeuwige gedachtenis zal de rechtvaardige zijn,
voor een kwaad gerucht zal hij niet vrezzen.
Heer, geef hun de eeuwige rust!

Sequentia

3. Dies irae (koor)

Dies irae, dies illa,
solvet saeculum in favilla,
teste David cum Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
quando Judex est venturus
cuncta stricte discussurus!

Dag van toorn, dag van verschrikking,
waarop de wereld tot as zal vergaan,
zoals David en de Sibylle hebben voorspeld.
Hoe zal men beven,
als de rechter verschijnt,
om alles rechtvaardig te oordelen!

4. Tuba mirum (solisten en koor)

Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum
coget omnes ante thronum.
Mors stupebit, et natura,
cum resurget creatura,
judicanti responsura.
Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus judicetur.
Judex ergo cum sedebit,
quidquid latet, apparebit,
nil inultum remanebit.

De bazuin zal klinken
over alle graven in de wereld
en ieder voor de troon roepen.
Dood en natuur zullen verstommen
als het schepsel zal verrijzen
om rekenschap af te leggen voor zijn rechter.
Dan zal het Boek er zijn,
waarin alles geschreven staat,
waarnaar de wereld zal worden geoordeeld.
Als de Rechter dan gezeten is,
zal al het verborgene aan het licht komen,
niets zal daarbij ongewroken blijven.

Dies irae, dies illa,
solvet saeculum in favilla,
teste David cum Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
quando Judex est venturus,
cuncta stricte discussurus!
Tuba mirum spargens sonum
per sepulcra regionum
coget omnes ante thronum.

5. Quid sum miser (solisten en koor)

Quid sum miser tunc dicturus?
quem patronum rogaturus,
cum vix justus sit securus?
Rex tremendae Majestatis,
qui salvandos salvas gratis,
salva me, fons pietatis.

Dag van toorn, dag van verschrikking,
waarop de wereld tot as zal vergaan,
Zoals David en de Sibylle hebben voorspeld.
Hoe zal men beven
als de rechter verschijnt
om alles rechtvaardig te oordelen!
De bazuin zal klinken
over alle graven in de wereld
en ieder voor de troon roepen.

Wat zal ik, ongelukkige, dan zeggen?
Wie zal ik om voorspraak vragen
als zelfs de rechtvaardige bevreesd is?
Koning van vreeswekkende majesteit,
die de zaligen onverdiend redt.
Red ook mij, bron van barmhartigheid.

6. Recordare, Jesu pie (solisten)

Recordare, Jesu pie,
quod sum causa tuae viae,
ne me perdas illa die!
Quaerens me sedisti lassus,
redemisti crucem passus;
tantus labor non sit cassus.
Juste Judex ultionis,
donum fac remissionis
ante diem rationis.
Ingemisco, tamquam reus,
culpa rubet vultus meus;
supplicanti parce Deus.
Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sunt dignae;
sed tu bonus fac benigne,
ne perenni cremer igne.
Inter oves locum praesta,
et ab hoedis me sequestra,
statuens in parte dextra.

7. Confutatis maledictis (koor)

Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.
Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis;
gere curam mei finis.

8. Lacrimosa (solisten en koor)

Lacrimosa dies illa,
qua resurget ex favilla
judicandus homo reus;
huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu, Domine,
dona eis requiem sempiternam!
Amen.

Gedenk, goede Jezus
dat Ge voor mij op aarde zijt gekomen.
Laat mij op de oordeelsdag niet verloren gaan!
Mij zoekend, bent u vermoeid gaan zitten
en hebt mij door Uw kruisdood verlost.
Laat zoveel lijden niet vruchteloos zijn.
Rechtvaardige Rechter van de wraak,
schenk mij vergiffenis
voor de dag van rekenschap.
Schuldig en met schaamrood op mijn gezicht
kan ik slechts zuchten;
spaar mij God, ik smeed u er om.
Die Maria (Magdalena) van zonden hebt bevrijd,
en de rover hebt verhoord,
hebt mij daardoor hoop gegeven.
Mijn gebeden zijn het niet waard,
maar goede God, wees mij genadig
en laat mij niet in het eeuwige vuur branden.
Laat mij staan aan de kant van de schapen
en houd mij ver van de bokken,
door mij aan Uw rechterhand te plaatsen.

Als de verdoemden
naar het eeuwige vuur worden verwezen,
roep mij dan bij Uw uitverkorenen.
Smekend en neder gebogen bid ik U
met een vermorzeld hart;
sta mij aan mijn einde bij.

Op die dag vol tranen
zal de schuldige mens voor het oordeel
uit het stof herrijzen.
Wil hem dan sparen God.
Barmhartige Jezus, Heer,
geef hun de eeuwige rust!
Amen.

DEEL II

Offertorium

9. Domine Jesu Christe (solisten en koor)

Domine Jesu Chiste, Rex gloriae.
Libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni
et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas tartarus,
ne cadant in obscurum.
Sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam.
Quam olim Abrahae promisisti
et semini ejus.

Heer, Jezus Christus, Koning der glorie,
bevrijd de zielen van alle gelovige
gestorvenen van de straffen der hel
en van de diepe afgrond.
Verlos hen uit de muil van de leeuw,
laat de onderwereld hen niet verzwelgen,
laat hen niet in duisternis vallen, maar
laat de heilige Michael, Uw banierdrager,
hen tot het heilige licht brengen.
Dat Gij eens aan Abraham en zijn
nakomelingen hebt beloofd.

10. Hostias (solisten en koor)

Domine Jesu Christe, Rex gloriae!
Hostias et preces tibi, laudis offerimus,
tibi, Domine
Tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam faciemus.
Fac eas, Domine, de morte
transire ad vitam.
Quam olim Abrahae promisisti
et semini eius.

Heer, Jezus Christus, Koning der glorie!
Offers en gebeden, Heer, bieden wij u
met lofprijzen aan.
Aanvaard ze voor de zielen van hen
die wij heden gedenken.
Laat hen, Heer, overgaan van de dood
naar het leven.
Dat Gij eens aan Abraham en zijn
nakomelingen hebt beloofd.

11. Sanctus – Benedictus (solisten en koor)

Sanctus, sanctus, sanctus
Dominus Deus Sabaoth!
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis!
Benedictus, qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God der Heerscharen!
Vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge!
Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

12. Pie Jesu (solisten en koor)

Pie Jesu, Domine,
dona eis requiem sempiternam.

Barmhartige Jezus, Heer,
geef hun de eeuwige rust.

13. Agnus Dei (solisten en koor)

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam.
Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum Sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Lam Gods, dat de zonden der wereld draagt,
geef hun de eeuwige rust.
Het eeuwige licht verlichte hen, Heer,
met Uw heiligen in eeuwigheid,
want Gij zijt barmhartig.
Geef hun de eeuwige rust,
en het eeuwige licht verlichte hen.

WeQuit

Dé manier om te stoppen met roken

- In 6 online sessies
- Incl nicotinepleisters
- Meerdere talen
- Ervaren behandelaren
- 100% vergoed
- Geen wachtlijst

Wil je zelf stoppen met roken, of werk je met rokers die je wil doorverwijzen? Ga naar [WeQuit.nl](https://www.wequit.nl)

PharmProspect

Advancing your Science & Business

PharmProspect is a consultancy providing BD&L support to the (bio)pharmaceutical and life sciences industry, universities, investors and funding agencies.

PharmProspect helps start-ups and biotech companies in their goal to become the preferred partner of Pharma and to obtain investor interest. PharmProspect helps identifying the ideal licensee and helps presenting the licensing program, connects potential partners and supports establishing the best licensing or partnering deal. PharmProspect scouts for funding organizations, investors and Pharma, and assists with the assessment of the scientific and competitive attractiveness of their business opportunities.

jeroen.tonnaer@pharmprospect.com
www.pharmprospect.com

DVOŘÁK - REQUIEM

DEEL I

1. INTROITUS: REQUIEM AETERNAM. POCO LENTO
2. GRADUALE: REQUIEM AETERNAM. ANDANTE
3. SEQUENTIA: DIES IRAE. ALLEGRO IMPETUOSO
4. TUBA MIRUM. MODERATO
5. QUID SUM MISER. LENTO
6. RECORDARE, JESU PIE. ANDANTE
7. CONFUTATIS MALEDICTIS. MODERATO MAESTOSO
8. LACRIMOSA. L'ISTESSO TEMPO

PAUZE

DEEL II

9. OFFERTORIUM: DOMINE JESU CHRISTE. ANDANTE CON MOTO
10. HOSTIAS. ANDANTE
11. SANCTUS. ANDANTE MAESTOSO
12. PIE JESU. POCO ADAGIO
13. AGNUS DEI. LENTO

GENOTEN?

KOM NAAR ONZE VOLGENDE CONCERTEN!

PHILIPS' PHILHARMONISCH KOOR:

MATTHÄUS-PASSION - J.S. BACH

I.S.M. FLORILEGIUM MUSICUM:

- 2 APRIL 2025

MUZIEKGEBOUW EINDHOVEN

CARMINA BURANA - C. ORFF

I.S.M. ESMG QUADRIVIUM:

- 29 APRIL 2025

MUZIEKGEBOUW EINDHOVEN

- 3 MEI 2025

OPUS 9, MAASTRICHT

NIEUW NIJMEEGS KAMERORKEST:

OUVERTURE UIT DIE ZAUBERFLÖTE - W.A. MOZART

TROMPETCONCERT IN D - J. HAYDN

SYMFONIE NR. 5 - L. VAN BEETHOVEN

- 24 MEI 2025

THEATERKERK BEMMEL

- 25 MEI 2025

NTB